

Gabriel Scott-hotellet i Grimstad

"Om hundrede år er allting glemt" proklamerte en ikke ukjent Grimstadbeboer Knut Hamsun. Nobelprisvinneren tar feil. I år er det 110 år siden dikteren Gabriel Scott ble kjeppjagd fra samme by. Han hadde beskrevet det fine borgerskap litt for gjenkjennelig i boken "Fugl Fønix" En ungdomssynd, sa Scott senere. Episoden er slettet ikke glemt, men så absolutt tilgitt. Byen der Ibsen og Hamsun står så sentralt, ærer nå Scott på en aldeles fantastisk måte.

"Utviklingsentreprenøren" Eva Kristiansen, godt hjulpet av sin kjære Johannes, har gitt sjel til det flotte Rica Hotell Grimstad. Som tidligere eiere har de hatt "fritt fram" i arbeidet med å sette hotellet inn i en kulturell og historisk kontekst. Hotellet har nå 98 rom, det nye tilbygget doblet kapasiteten. En waier-skåret fjellpassasje gjennom rød granitt fører inn i den nye delen.

Oppover i etasjene møter gjestene temaene Hav, Hei og Jord, som beskriver geografien i Grimstad. Fortellingene og bildene som så vakkert beskriver dette landskapet er hentet fra Gabriel Scott sin litteratur, og ordene er bokstavelig talt brakt inn i hotellet. Overalt finner man spor av Scott, fra tak til gulv. Scotts tekster er vevd inn i vegg-til-vegg tepper fra "Dansk Wilton". Selv danskene undret seg storlig over hvem som hadde skrevet de vidunderlige "dejlige" tekster. Og for ikke å glemme farvene som møter

oss i møbler, tepper, gardiner og sengetepper som er nydelig avstemt etter temaene. Høstfarvene hensetter oss til heia, låverødt representerer jordbruket og til sist det blå fra havet utenfor byen. Temaene og farvene er godt integrert i Paul Mjaalands fotokunst på alle nye rom. På veggene i hotellets eldre del finner vi "Tøtta" Mollestadsgjengivelse av Scottsiteter i glass og ramme. Scottbøker står til gjestenes disposisjon i hotellets bokhyller.

Vi kan nesten få følelsen av at Gabriel Scott har kommet tilbake til Grimstad etter 110 år. I andre etasje, like ved heisen, har han hengt fra seg frakken og satt en muskedundre i en krok. Ved nærmere ettersyn står eiendelene godt bevart i glassmonter. Og hadde Scott selv kunnet ta det hele i øyensyn, ville han nok følt seg tilgitt for sin ungdomssynd.

Et overnattingsted kan være så fint det bare vil, men eier det ikke et godt vertskap og sjel i veggene, så vil gjesten, den fremmede, snart glemme og haste videre. Alt på dette hotellet er ytterst estetisk, og i Scotts ånd.

Hvem er denne engasjerte Eva?

Utdannet pedagog og opptatt av å føre barn og unge inn i bokenes verden. Helt fra sin ungdom har hun hatt et nært forhold til Gabriel Scott, noe som nesten har gjort hennes mann sjalu. Men sammen er de krutt, og begge elsker de å lese bøker!

De forteller at drivkraften i jobben er å skape noe kreativt nytt. Det meste de gjør synes de er morsomt. "Og pedagogikk kan brukes til alt", sier en engasjert Eva. Hun tar kurs i byggeskikk og estetikk og ekteparet vinner bygningsvernpriser. I hotellet finner du også historien om den nyss nedlagte gartneri og rabarbrachampagnefabrikk "Fuhr" i Grimstad. Og litt om nazistarkitektenes ønske om å bruke den røde granittsteinen fra "Fjæreheia" i Grimstad til sine mastodontiske seiersmonumenter Alle er velkomne til hotellet for å ta en titt.

Så rygger vi ut av korridorene i det flotte Rica Hotel Grimstad, mens vi leser fra gulvteppene, tekster fra Jernbyrden, boken Hamsun forgudet. De årlige 30 000 gjester har mulighet til det samme.

Truls Erik Dahl, forfatter av biografien "Gabriel Scott. Et levnedsløp" (1997).

Ad Libitum: Nå har ikke biografien noen direkte kontakt med avdøde dikter, men dette hotellet må da Gabriel Scott ha likt?

Styret i Gabriel Scott Selskabet

Lederskap:
Kirsten og Thor Einar Hanisch
kirsten.hanisch@gmail.no
thor.e.hanisch@uia.no
Kasserer: Anders Bjørnholmen
anders.bjornholmen@nordea.no
Sekretær: Arnhild T. Egeland
arnhegel@gmail.com
Styrem. Torunn Tørå
torunnto@frisurf.no
Styrem. Peer Rødal Haugen
pgdesign@online.no
Varam. Per Elias Drablos
pere.drablos@uia.no
www.gabrielscottselskabet.no • post@gabrielscottselskabet.no

Forlaget Gabriel Scott Selskabet:
Bokansvarlig
Ingjerd Modal, 4770 Høvåg,
ingjerd.modal@hotmail.com tlf. 41 52 46 71
Anders Bjørnholmen, Lillesand. tlf. 37 27 14 21
Redaktør Treskoposten
Björg Adine Michalsen, Kristiansand tlf. 90 15 73 30/38 04 27 87
e-post: bjorgmic@online.no
Medarbeider:
Sven Kåre Larsen, Randesund tlf. 38 04 51 28
Medarbeider:
Arnhild Egeland (forsendelse) tlf. 38 04 54 66
Web-medarbeider: Arthur Myhre Scott, USA
www.gabrielscottselskabet.no
Arrangementskomiteen: May Finckelsen, Jens Stien, Signe Bjørnholmen og Jorun Vatland
Valgkomiteen: Signe Bjørnholmen (leder, tlf 37 27 14 21), Ingjerd Modal og Elisabeth Dobey

Treskoposten

Et medlemsblad for Gabriel Scott Selskabet

ISSN 1504-730X Nr. 1 Februar 2009 12. årgang

Redaktør: Björg Adine Michalsen, medarbeider: Sven Kåre Larsen - Layout/trykk: TERJES trykkeri as

Stort fokus på Gabriel Scott i 2008

Scott-arrangementene i markeringsåret 2008 hadde som tema "Fokus på Gabriel Scott 50 år etter hans bortgang" og samlet overalt overveldende oppslutning. Mange Scottkjennere ga vektige bidrag til forståelsen av Scott og hans diktning. Av disse kan nevnes Per Arne Dahl, Jacob Jervell, Harald Olsen og Sven Kåre Larsen. Biblioteket ved Universitetet i Agder, Arendal bibliotek, Grimstad bibliotek, Lillesand bibliotek og Kristiansand folkebibliotek bidro med å sette opp representative utstillinger av Scotts verker på flere språk. Markerings ble holdt 9. juli, på dagen 50 år etter Scotts bortgang, ved Scott-bysten i Arendal, og ved Scott-bauten i Høvåg 31. august. Takk til The Hesnæs Brothers med Kirsti Pedersen som pianist, Rolf Meyer Tallaksen, Asbjørn Arntsen, fiolinisten Kari Grostad og Rolf Erik Hanisch som medvirket med henholdsvis Scott-preget sang, musikk og liturgisk fremføring. Ole Geir Feste i Festiviteten i Arendal og Lars Emil Nielsen i Hotel Norge

i Lillesand fremsto som gedigne og lattervekkende Pider Ro-figurer. Tøtta Mollestad kan igjen ikke nok berømmes for sine vakre kranser og blomsterarrangementer. En takk går også til Jon Fløistad som orienterte under den flotte varturen til Helle i Øyestad, en tur som samlet inn på 250 deltakere og gjaldt hendelser beskrevet av Scott i Jernbyrden del I. Takk også til arrangementskomiteen som alltid stiller opp. Og ikke minst, til Christian Hornemann, Lillesand kommune og Arendal kommune med Arendal guttemusikkorps for støtte og medvirkning til at 2008 ble et så representativt og verdig Gabriel Scott-år. Bokkomiteen tok også et stort løft ved i forkant av året å ta på seg å få utgitt Jernbyrden I og II på nytt. Gabriel Scott Selskabet hadde igjen også glede av samarbeid om turer og andre arrangementer med Akademi for kirke og kultur i Aust-Agder, Øyestad historielag og Blindleia kystlag.

Kirsten og Thor Einar Hanisch

Det store spelet i Høvåg 24.-29. juni 2009

Komponist Asbjørn Arntsen, produsent Anne Bjørkvik og Lars Emil Nielsen fotografert i skogholtet der Spelet skal foregå.

Det store spelet i Høvåg er en storsatsing av Lillesand kommune og Agder Teater basert på Jernbyrden del I av Gabriel Scott. Rune Belsvik har dramatisert stoffet. Mer enn 100 personer er involvert, med UiAs Anne Bjørkvik som produsent og Anne-Karin Hytten som instruktør. Blant skuespillere, sangere og musikere er Henrik Rafaelsen og Agnes Kittelsen, kjent blant annet fra Max Manus-filmen, Ole Geir Feste, Lars Emil Nielsen, Jens Olai Justvik og Asbjørn Arntsen. Gabriel Scott Selskabet har medvirket ved å utgi Jernbyrden på nytt, og ved å bidra til kvalitetssikring av manus mht innhold og lokalkunnskap. Ambisjonen er at stykket settes opp omkring St. Hans hvert annet år på Åmland i Høvåg. I tillegg til den dramatiske 1700-tallshistorien om Jan Vibe, med dens elementer av humor, tragedie og levd liv og kjærlighet, er det grunn til å fremheve musikken, som vil få en sentral plass i oppsetningen. Mange Scott-sanger skal synges i stykket av Jens Olai Justvik og andre. Det borger også for kvalitet at det er Asbjørn Arntsen som har komponert musikken både til sangene og ellers til de musikalske innslagene i stykket.

Hovedtalere under Scott-dagene 2009

er Stein Gauslaa, sjefredaktør i Agderposten og formann i Norsk Redaktørforening, og Notto R. Thelle, professor ved Universitetet i Oslo, begge spenstige talere og Scottkjennere. Dagene arrangeres torsdag 27. august i Arendal og lørdag 29. og søndag 30. august i Høvåg. Nærmere omtaler av foredragsholdere og temaer kommer i augustnummeret av Treskoposten. Sørlandets mange Scott-entusiaster har noe å glede seg til!

GABRIEL SCOTT SELSKABET INNKALLING TIL ÅRSMØTE

Alle er velkomne til selskapets årsmøte torsdag 2. april kl 19 i Høvåg Gamle Herredshus. Årsmøtesaker, årsmelding og regnskap for 2008, valg, og planene for Scott-året 2009.

Underholdning v/Asbjørn Arntsen
Beverting
VEL MØTT!

MEDLEMSTUR TIL STOREGRA OG HEGDEKJÆR 7.MAI

Johan Benad Ugland har invitert medlemmene av Gabriel Scott Selskabet til oppmøte ved Storegra Gård og samling på Hegdekjær ved Strandfjorden

torsdag 7. mai kl 18.
ankomst Storegra, Tjore ved Grimstad (den store hvite Ugland-bygningen).

Etter orientering der spaserer vi over E-18, ned skogsveien til Hegdekjærmuseet ved Strandfjorden, besøker dette og har deretter hyggelig samling med et godt måltid der. Egenandel kr. 100 betales ved langbordet. Plass til 35. Scott-foredrag av Sven Kåre Larsen.

Påmelding senest mandag 4. mai, til Kirsten.Hanisch@gmail.no og Thor.E.Hanisch@uia.no, evt til telefon 38 09 12 45. Første-mann-til-mølla...Kameratkjøring, alle som kan kjøre selv og alle som trenger skyss melder fra.

Vel møtt til en vakker kveld hos Johan Benad Ugland ved Strandfjorden!

Jacob Jervell- kjær gjest hos Gabriel Scott Selskabet

Professor Jacob Jervell talte kraftfullt ved Scott-bautanen

Under Gabriel Scott-dagene i 2008 var det femte gang professor dr. theol. Jacob Jervell holdt foredrag om dikteren vår i Gabriel Scott Selskabet. Jervell har hver gang funnet nye verker, temaer og innfallsvinkler som hver for seg og sammen gir store bidrag til å belyse Scott. Denne gangen ble miljøfilo-

sofen Gabriel Scott spesielt trukket fram. Hans aktualitet ble understreket ved at Jervell kontant ga uttrykk for at miljøbevegelsen kunne ha funnet en fullt ferdig ideologi for sitt engasjement ved å gå til Scott!

Det var ellers Scotts filosofi mer generelt som opptok Jervell i Høvåg denne gangen. Han presiserte at selv om Scott var inspirert av filosofen Spinoza, er han ikke avhengig av han, men tenker originalt. Scott oppfattes også ofte for ensidig som estetiker, men hans ideologi stikker dypere. Både som filosof og religiøs tenker er han undervurdert. Faren for Scotts forfatterskap er ellers oppfatningen av at Sørlandet setter grenser for ham. Men Sørlandet er åpningen for det universelle for Scott, det slår meg mer og mer, sa Jacob Jervell i Høvåg.

Jervells foredrag under tidligere Scott-dager har Gabriel Scott Selskabet utgitt samlet, med den Scott-inspirerte tittelen "Gud vel-signer Vårherre".

Kirsten og Thor Einar

Det var en høytidstemt Jervell som la ned Tottas vakre krans

Per Arne Dahl gjorde stor suksess i Festiviteten i Arendal

Per Arne Dahl, statsstipendiat, forfatter, stortingsprest m.m. også han, som Jervell, gammel venn av Gabriel Scott Selskabet, ble møtt med store forventninger da han kom for å holde foredrag i Festiviteten i Arendal Gamle Rådhus torsdag 28. august 2008. Hans "Hyllest til livet, ærbødighet for lidelsen", en Scott-formulering, ble en opplevelse som den tallrike forsamlingen sent vil glemme, opplevd, reflektert og i Gabriel Scotts ånd, som foredraget var. Dahl poengterte at mens fiskeren Markus representerer hyllesten til livet, representerer far og sønn Vibe i Jernbyrden ærbødigheten for lidelsen. Boken skildrer gleder og sorger, lidelse og trengheter, politiske og

sosiale utfordringer gjennom å følge en familie i to generasjoner i årene 1770 til 1813. Bind to, "Enok Rubens levnedsløb" handler for eksempel om Lofthus-reisningen.

- Gratulerer, kjære venner i Gabriel Scott Selskabet, med trofast engasjement for å takke og ære en stor dikter og humanist, sa Dahl.

Kirsten og Thor Einar

Per Arne Dahl, Foto: Agderposten

Munter stemning under Scott-dagen i Arendal

Karsten Orginius Nielsen, trofast venn av Gabriel Scott Selskabet

døde 29.oktober 2008. Vi vil merke at han er borte. Han gjorde så mye av seg, også i Gabriel Scott Selskabets sammenhenger. Han var født 28.januar 1923, og levde altså i 85 år, mesteparten av sin tid i Brekkestø. Der vokste han opp i pensjonatet som hans far drev. Etter handelsgymnasium i Kristiansand arbeidet han i ett år ved kemnerkontoret der. Han var også ansatt på kemnerkontoret i Oslo, men han lengtet tilbake til Brekkestø, så Oslo-oppholdet varte bare ett år.

Han var gift med Dagny fra Rendalen i Østerdalen, men han mistet henne i 1994 da hun døde. Stor sorg var det også da han mistet en av sønnene i en bilulykke.

Hans far startet pensjonatet i 1918, og Karsten Orginius drev etter farens død pensjonatet fra 1950 til 1983. Gjestene ble gjerne tatt med ut i motorbåten. Han drev også postkontoret i Brekkestø fra 1974 til 1987.

Karsten Orginius var så flink til uttrykke seg, og han likte både å synge og å skjeme om "de forbanka østlendingane" og andre badegjester. Der var alltid liv rundt ham. Ellers var han aktiv i lokalpolitikken i mange år, og han var gammel frimurer fra 1963 til sin død.

Kirsten og Thor Einar

Hamsun om Scott

I sitt referat i Agderposten av Scott-dagen 28.august 2008, overskrift "Scott hyllet livet", skrev sjefredaktør Stein Gauslaa:

- Da første del av "Jernbyrden" kom i 1915 skrev Knut Hamsun en anmeldelse i Aftenposten som Per Arne Dahl siterte fra: Jeg sitter omsuset av Gabriel Scotts bok etter Læsningen. Der er sterke Tildragelser, kraftige Mennesker, Historie, Topografi, Sandfærdighet. Digteren er ingen steder flinkere end Hændelserne, Læseren faar ingen usunde Hikst av "Spænding", det er ikke Teater, det er Liv med freidig Mot og med Humør, ja med Humor. Lat mig faa lov Hr. Redaktør, at vise til denne bok for Folket og Hjemmene. Den er så grundig og ærlig sørlandsk, men norsk".

Kong Haralds nyttårstale

Mange av oss hadde den glede å oppleve Kong Haralds nyttårstale på årets siste dag. Han kom inn på mange viktige sider ved livet som var reflekterte og tankevekkende. Ikke minst var det hyggelig for oss Scott-elskere at kongen valgte å avslutte sin tale med å sitere fra Kilden. Jeg velger bruddstykker av hva han der sa:

red

Dikteren Gabriel Scott har skrevet en bok om fiskeren Markus og hans forhold til alt omkring seg. Der står det blant annet: "Markus bor ikke rart, der er dem som har det langt bedre utvortes (...).Men Markus har sitt innvortes, der han har mer enn folk flest (...). Der har han gleden, tilliten og håpet, der har han styrke og kraft og lys. Han tar det av fjellet han går på, trekker det til seg fra marken og jorden, kryster det ut av naturen selv."

Jeg tror det er en fare i dag at vi bygger opp altfor stor del av vår identitet rundt prestasjon og synlighet og at vi bedømmer oss selv og hverandre ut fra dette.

I det nye året kan vi rett og slett oppmuntre hverandre til å slappe av i forhold til ytre krav. (...)

I 2008 har vi markert at det er hundre år siden Olav H. Hauge ble født. Han sier: "Mang ein manns ulykka kjem av at han vil vera det han ikkje er" Hver enkelt av oss er nok som dem vi er.

VET DU AT

- det i år er 100 år siden Gabriel Scotts bok Broder Lystig kom ut. Den handler om en spillemanns liv. Boka er ikke lett å få tak i for den som samler. Den ble da heller ikke så mye lest den gang den kom ut.
- Scottbystens "mor" i Arendal: Ellen Thorstensen døde ved juletider. Hun var den som bekranset Scottbysten sist sommer i anledning 50 års-dagen for Scotts dødsdag. Vi lyser fred over hennes minne.
- "Fiskevisen" egentlig er tilegnet preses i Østlandske fiskeri-selskab, herr stiftamtman Koren
- enda en Scott-elsker har gått bort: Den kjente skikkelsen fra Brekkestø, Karsten Orginius Nielsen som vi intervjuet i siste Treskopost., døde sist høst. Vi vil minnes han med glede, vi som kjente han.
- Jan Scotts oversettelse til engelsk av "Kilden" -eller "Brevet om fiskeren Markus" nå snart er klar for utgivelse hos Gabriel Scott Selskabet
- Det finnes også en oversettelse av Kilden til engelsk av Sølvi og Richard Bateson, London. 1931
- To Scott-salmer er med i det nye salmebok-forslaget for Den Norske Kirke som nå er ute til høring: Den ene er nr. 84 Kornsangene, "Takk skje deg milde, kjære Gud" - med Jon Klevelands melodi. (Satt opp under avsnittet "Høsttakkefest")
- den andre er nr. 178 Godnat-sangen, "Godnat all skabning, i Jesu navn" - med melodi av Asbjørn Arntsen (Under avsnittet "Kveld")
- det ville være klokt av de over 1000 som ventes til Spelet om Jernbyrden, å lese boka på forhånd
- man kan kjøpe den til medlemspris hos Ingjerd Modal.

Rettelse

I siste Treskoposten hadde vi en fin artikkel om miljøforkjemperen Gabriel Scott og hans bok Alkejegeren som var 75 år gammel i 2008, derfor tittelen "75 år gammelt miljøarrangement". Ved en feil oppga vi Jarl V. Erichsen, Fjæreposten i Grimstad, som forfatter. Men den rette forfatter er Asbjørn Andaas, tidligere pastor i Tveit frikirke. Den ble trykket i Tveit frikirkes menighetsblad. Andaas har en egen artikkelserie i bladet med fokus på miljøvern og det kristne forvalter-ansvaret. Serien heter: "Trærne skal klappe i hendene". Uttrykket er hentet fra Jesaja i GT.

Prisliste for bøker fra Gabriel Scott Selskabets forlag.Gjelder fra 01.01.2009.

Titler	Pris	Medlemspris
Solvfaks	kr 180,-	kr 125,-
Hollender-Jonas I og II (i et bind)	" 200,-	kr 145,-
Tripp-Trapp-Tresko	" 210,-	kr 145,-
Jernbyrden I og II (i ett bind)	" 350,-	kr 245,-
Jagtjournalen	" 240,-	kr 170,-
Skipper Terkelsens levnedsløb	" 250,-	kr 175,-
Alkejegeren	" 280,-	kr 195,-
Det gygne evangelium	" 320,-	kr 225,-
The golden gospel	" 280,-	kr. 195,-
Helgenen	" 290,-	kr 200,-
Det spøker	" 250,-	kr 175,-
Pider Ro's historier	" 250,-	kr 175,-
"Gud velsigne Vårherre" av Jacob Jervell	" 150,-	kr 105,-
Barkefletteren	" 290,-	kr. 200,-
Påskeeggene	" 280,-	kr. 195,-
Stien	" 300,-	kr. 210,-

Vi har også en del eksemplarer av Blomstereventyret: kr. 160,-
Bøkene kan kjøpes til medlemspris hos Ingjerd Modal og Anders Bjørnholmen, se tlf/ mail s 4, og til ordinær pris hos de fleste bokhandlere på Sørlandet.